

בדא יפקון מן גלותא

ברי"ש - ראשי תיבות
ר'בי ש'מעון ב'ר י'וחאי:

ג'לי - כשיתגלה ספרו
הקדוש ספר הזוהר
אז בדא יפקון מן
גלותא:

גליון ל"ח | פרשת וישב | תשפ"ב

להרבות פעלים והפצה
בתורת הרשב"י ז"ע
ובפרט בלימוד הזוהר הקדוש

רזא דפרשתא

הלועד תורה, לאחר פטירתו - חולמת לפגוע ועצמה עליו

ויקחהו וישלכו אתו הברה והבור רק אין בו מים (לו, כד).

וכל מן דישתדל באריותא לשמה, כד נפיק מהאי עלמא אריותא אולא קמיה ואבדת קמיה ואגמת עליה, דלא יקרבו בסדיה מאריהו דדינא, כד שכיב גופא בקברא, היא נטרת ליה. כד נשמעתא אולא לאסתלקא למיתב לאתרה, ואיה אולא קמה דהיא נשמעתא וכמה תרעין אתברי מקמה דאריותא עד דעצמת לדוכתה. וקיימא עליה דבר נש עד דיתער בתעא דיקושון מתיא דעלמא ואיה גלפא סמורא עליה...

ובגין כך היא דלא אשתדל באריותא בהאי עלמא ואתי ספי בטומי עלמא מה מרע ויקחהו וישלכו אתו הברה. דא הוא מהפך, אתר דדיימין להו לאיין דלא אשתדלו באריותא, והבור רק, פנה דאיהו הוה רק. מאי טעמא בגין דלא הוה ביה מים.

[וכל מי שמשתדל בתורה לשמה, כשיוצא מן העולם הזה, התורה הולכת לפניו ומכריזה לפניו ומגנה עליו שלא יקרבו אליו בעלי הדין. כששוכב הגוף בקבר, היא שומרת אותו. כשהנשמה הולכת להסתלק לשוב למקומה, היא הולכת לפני הנשמה ההיא. וכמה שערים נשברים מלפני התורה עד שנכנסת למקומה, ועומדת על האדם עד שיתעורר בזמן שיקומו המתים של העולם, והיא מלמדת עליו סגוריה...]

ומשום כך, אותו שלא משתדל בתורה בעולם הזה ומתטנף בטנופות של העולם, מה כתוב? ויקחהו וישלכו אתו הברה - זה הוא הגיהנם, המקום שדנים את אותם שלא השתדלו בתורה. והבור רק - כמו שהוא היה ריק, מה הטעם? משום שלא היה בו מים].

(זוהר ח"א - קפה, א)

מסכת חגיגה באה לספרד לפגוע ולקברו בספרד

מעשה בחסיד אחד שהיה מתייחד במקום אחד והיה לומד במסכת חגיגה; והיה מהפך בה ומהדרה כמה פעמים, עד שלמד אותה היטב והיתה שגורה בפיו. ולא היה יודע מסכת אחרת מן התלמוד והיה שונה בה כל ימיו.

כיון שנפטר מן העולם, היה בכיתו לבדו ולא היה שום אדם יודע פטירתו. באה דמות אשה אחת ועמדה עליו והרימה קולה בבכי ומספד. ותרבה אנחתה וצעקתה, עד אשר נתקבצו ההמון, ותאמר להם: "ספדו לחסיד הזה וקברוהו וכבדו את ארונו ותזכו לחיי העולם הבא; שזה כיבדני כל ימיו ולא הייתי עזובה ולא שכוחה."

מיד נתקבצו כל הנשים וישבו עמה ועשו עליו מספד גדול ועצום. והאנשים התעסקו בתכריכיו וכל צרכי קבורתו וקברו אותו בכבוד גדול. ואותה אשה בוכה וצועקת.

אמרו לה: "מה שמך?"

אמרה להם: "חגיגה שמי."

כיון שנקבר אותו חסיד, נעלמה אותה האשה מן העין. מיד ידעו, שמסכת חגיגה שנראית להם בצורת אשה באה בשעת פטירתו לספד לו ולבכותו ולקברו בכבוד, על שהיה שונה אותה תמיד ושוקד ללמוד בה.

והלא דברים קל וחומר: ומה חסיד זה שלא למד אלא מסכת אחת בלבד - כך, הלומד תורה הרבה ומלמדה לאחרים ומעמיד תלמידים הרבה על אחת כמה וכמה!

(ע"פ מנורת המאור)

תורתו מגן לנו

ללמוד זוהר באשמורות הבוקר - ועזרך הנשעה

אם זכה ילמוד בזוהר הקדוש באשמורות, כי בזכותו יצאו ישראל מהגלות שדומה ללילה, ואף שלא זכה להבינו אף על פי כן ילמוד הלשון, כי הוא מזכך הנשמה. והקב"ה ברוב רחמיו ימלא למשאלות לבו. בפרט בזכות לימוד לשון הזוהר כי הוא נייחא קמיה אף על פי שהוא מגמגם בלישניה ודאי מאן חשוב מאן ספון ומאן רקיע, בזכות זה הקב"ה ימחר ויחיש וידלג ובא לציון גואל אמן כן יהי רצון.

(סידור שער השמים, בסדר הלימוד)

עצה טובה איך לסיים הזוהר כל שנה ושנה

ויתנהג בדרך זו שיראה לסיים זוהר ישן וזוהר חדש והתיקונים בכל שנה. אך אם ילמוד סדר הפרשיות של הזוהר הקדוש על סדר השבועות, לא יספיק לפעמים שנים ושלשה שבועות בפרשה אחת, דהיינו בפרשות גדולות.

לכן ראוי שיקבע שיעור הלימוד מהזוהר הקדוש ותיקונים ג' דפין בכל יום, שיוכל להשלים כל הזוהר ישן וחדש ותיקונים בכל שנה, ואחר לימוד ג' דפין יקבע לימודו בשאר ספרי המקובלים, וילמוד ספרי המקובלים על סדר שיכול עד שיסיים כל ספרי המקובלים הנמצאים וכו', אך הזוהר הקדוש והתיקונים יזהר לסיימם בכל שנה כנ"ל, וכזה יתנהג כל ימי חייו.

(יסוד ושורש העבודה, שער השישי, שער הניצוץ)

תורת הרשב"י

כוכבים מאירים בשמי הקבלה

הרמח"ל ודרכו בקבלה

הגמור באחרונה, ופרטות החכמה הזאת הוא פרטות ידיעת ההנהגה בכל חוקותיה ומסיבותיה. ע"כ.

כאשר אחפון, כי חסד ה' גדול מאד, ואני דומיה תהלה לי. ע"כ.

עדות תלמידו על גודל דביקותו

וראה נא עוד בדברי עדותו של ר' רפאל ישראל קמחי מצפת, אשר כך העיד על הרמח"ל בפני רבני ונציא (אגרות רמח"ל ובני דורו עמ' כז): מרא דהאי שמעתתא [הרמח"ל] איהו ירא שמים מנעוריו ונז"ר אלקים היה הנער מבטן אמו, אביו הקדישו לשמים על התורה ועבודת הקודש תמיד, עד כמעט אפילו בצורתה דוזא אינו יודע, ואינו רוצה לידע מתענוגי העולם הזה, פרוש ומתבודד בבית מדרשו עם החברים שלו, מתייעים בתורה ויראת ה' היא אוצרו, ואינו דבר תימה אם הקב"ה זיכה אותו ושלח מלאכו לפניו וכו'. ואתם גם אתם הרבנים, אני אומר למעלתכם שזה הדבר אינו טבע ואין לימודו ושכלו אנושי. ובעיניי ראיתי היחודים שעשה בנפילתו על פניו סמוך על ידיו על השולחן כמו חצי שעה, ואחר כך עמד והקולמוס בידו מהיר כותב בזמן מועט פחות מחצי שעה פוליו או פוליו וחצי מסודות התורה, דברים עליונים בתכלית, והכל בלשון זוהר, מה שאין כח בשכל ולא ביד וקולמוס אנושי. וכן עשה כמה וכמה פעמים וכו'. ע"כ.

שיטת הרמח"ל - חכמת האמת אינה אלא חכמה המראה אמיתות האמונה

ואכן, אם בתורת הבעש"ט נתגלתה דרך העבודה על פי פנימיות התורה, בכתבי הרמח"ל אנו מוצאים את תורת 'ההנהגה', היינו ביאור הנהגת העולם על פי הקבלה, שהוא למעשה העמדת יסודי האמונה והסברתם בדרך הפנימיות.

ואלו דברי הרמח"ל בספרו קל"ה פתחי חכמה (פתח א'): כל חכמת האמת אינה אלא חכמה המראה אמיתות האמונה, להבין כל מה שנברא או נעשה בעולם איך יוצא מן הרצון העליון, ואיך מתנהג הכל בדרך נכון מן האל האחד ב"ה, לגלגל הכל להביאו אל שלימות

באותה עת שבה זרח אור שבעת הימים הבעל שם טוב הק' ז"ע, פעל בפאדובה שבאיטליה הגאון המקובל רבינו משה חיים לוצאטו - הרמח"ל, שעמל ונתייגע מאוד בלימוד חכמת הקבלה לרבים ובכתבתה עלי ספר, וספריו וחיבוריו אשר נתחברו בסגנונו המיוחד לו - נמנים כספרי הפנימיות החשובים ביותר, הן אותם העוסקים בחכמת הקבלה גופה והן העוסקים בחשיבות לימודה וכיוצא בזה.

כפי שמעיד הרמח"ל על עצמו, בהיותו בן עשרים שנה החל להתגלות אליו מגיד מן השמים ללמדו סודות התורה, ובאגרת ששיגר לזקן מקובלי דורו רבי בנימין הכהן הוא כותב כך (ירים משה עמ' קיא): ביום ר"ח סיון ה'תפ"ז בהיותי מיחד יחוד אחד נרדמתי, ובהקיצתי שמעתי קול אומר, לגלאה נחיתנא רזין תמירין דמלכא קדישא, ומועט עמדותי מרעיד אחר נתחזקתי, והקול לא פסק ואמר סוד מה שאמר. ביום הב' בשעה ההיא השתדלתי להיות לבדי בחדר, וחזר הקול ואמר סוד אחר, עד שאח"כ ביום אחד גילה לי שהוא מגיד שלוח מן השמים ומסר לי יחודים פרטים לכוין בכל יום ואו יבא, ואני לא רואה אותו אלא שומע קולו מדבר מתוך פי, ואח"כ נתן לי רשות לשאל ג"כ, ואח"כ כמשלש חדשים נתן לי תיקונים פרטים לעשות בכל יום כדי שאזכה לגילוי אליהו ז"ל, ואז צוה לי לחבר ספר על קהלת שהוא היה מפרש לי הסוד של הפסוקים כל אחד, ואח"כ בא אליהו ואמר סודות מה שאמר, והוא אמר שעתה יבא מנ' שרא רבא, ובבואו ידעתי שהוא הוא מפני דברי אליהו שאמר לי, ומאז והלאה הכרתים כל אחד בפני עצמו, וגם יש נשמות מתגלות שאיני יודע שמם, ובכתבי החידושים אשר אומרים אכתוב היום האחד אתי, וכל הדברים האלה בנפלי על פני אני עושה ורואה את הנשמות האלה הקדושות כמתוך חלום ממש בצורת אדם. ע"כ.

ולרבו המובהק הגאון רבי ישעיה באסאן, כותב הרמח"ל כך (ירים משה עמ' רלג): כבר הגדתי לכבוד תורתו איך תודה לאל ניתן לי רשות לשאול ולדעת בכל דבר שבדברי תורתנו הקדושה, איש לא נעדר, זה בלא ספק מן הס"א לא יוכל להיות, ומאמרי הוזהר אשר לרשב"י ע"ה הסתומים - תודה לאל אשאל ואדעה פירושם

רזא דשבת

ה'נמשל' שבזוה"ק וכתבי האריז"ל

וביאור דבריו, כי הנה, בזוהר הקדוש ובכתבי האריז"ל נתבאר היטב כל סדר ההנהגה ב'ספירות' ו'פרצופים' ו'עולמות' וכיו"ב, אולם לשיטת הרמח"ל עדיין הכל נאמר בדרך משל, כאשר כל בחינה וכל הנהגה יש לה שם וכינוי, כמו: אבא ואימא, זכר ונקבה וכדו', אך לא נתפרש בפרוטרוט מהו ה'נמשל' במשמעות הפשוטה של הנהגת העולם, וזוה רב חילו של הרמח"ל לבאר עיקרי יסודי האמונה כפי שנתבארו בתורת הקבלה - אך על דרך ה'נמשל', בהגיון, ובלשון מובנת ומוסברת.

וכך כותב הרמח"ל בהקדמתו ל'מאמר היוכוח': כי הבנת הדברים ככללם - סתום וחתום מאוד, כי הוא [האריז"ל] זללה"ה סתם דבריו הרבה ולא רצה לפרש בכתב, ונולד מזה שהקוראים בדבריו לקחו אותם על פשטותם ושטחיותם, ואין זו הבנה כלל, כי נקרא שאין בידינו אלא שמות ענינים שצריך לזכור אותם כמפתח של ספרים, כי כאשר ידענו שיש כל כך ספירות, ושיש כל כך פרצופים ושיש כל כך עולמות ושהם מתלבשים זה בזה, ושיש כל כך עליות וירידות, ואין אנו יודעים מה הכונה בכל הדברים האלה ומה ענינם, נמצא שאין זו ידיעה כלל, אלא זכרון של גירסא אך בלא שום סברא וכו', וכמו שהלומד אותם בלא הבנה הראויה נראים לו כתפלים בלי מלח, כך הלומד אותם בהבנתם ימצא בהם חכמה עמוקה אשר החכמות האחרות יחשבו כאין וכאפס, ויתלהט ליבו באהבה אל השכינה הקדושה, להתאוות בכל דרכיו להיות מתחשד עם קונו ולעשות נחת רוח ליוצרו. עכ"ל. (מתוך הספר הנפלא פתחו שערים).

המשך בגליון הבא אי"ה

תרגום בלשון הקודש:

[בא ראה, כשמתקדש היום בערב שבת, סוכת שלום שורה ונפרסת בעולם. מי זו סוכת שלום? זו שבת. וכל רוחות וסערות ושדים וכל רוחות הטמאה, כלם נטמנים ונכנסים בעין הרחים של נקב תהום רבה. שהרי כיון שמתעוררת קדשה על העולם, רוח הטמאה לא מתעוררת אתו, וזה בורח מלפני זה. ואז העולם בשמירה עליונה, ולא צריך להתפלל על שמירה כמו שומר את עמו ישראל לעד אמן, שהרי זה התקן ליום חל כשהעולם צריך שמירה. אבל בשבת נפרסת סכת שלום על העולם, ונשמר בכל הרוחות, ואפלו רשעי הגיהנם שמורים הם, והכל נמצאים בשלום - העליונים והתחתונים. ולכן בקדוש היום מברכים הפורס ספת שלום עלינו ועל כל עמו ישראל ועל ירושלים.]

סוכת שלום שורה ונפרסת בעולם

תא חזי, פד אתקדש יומא כמעלי שבתא סוכת שלום שריא ואתפריסת בעלמא. מאן סוכת שלום, דא שבתא, וכל רוחין ועלעולין ושדן וכל סטרא דמסאבי כלהו טמירין ועאלין בעינא דריחייא דנוקבא דתהומא רבא. דהא פיון דאתער קדושתא על עלמא, ריח מסאבא לא אתער בהדיה. ודא עריק מקמיה דדא. וכדין עלמא בנטירו עלמא וליא בעינן לצלאה על נטירו כגון שומר את עמו ישראל לעד אמן. דהא דא ביומא דחול אתתקן דעלמא בעיא נטירו. אבל בשבת סוכת שלום אתפריסא על עלמא ואתנטיר בכל סטריין. ואפילו חייבי גיהנם נטירין אנון, וכלא בשלמא אשתפחא עלאין ותתאין, ובגין כך בקדושתא דיומא מברכינן הפורס ספת שלום עלינו ועל כל עמו ישראל ועל ירושלים.

(זוה"ק ח"א מח, א)

זיך משתתף צו זיין מיט די חבורת לומדי ומסיימי הזוהר הק' רופט 833-867-2126

צו הערות והארות לגבי הגליון: kimiroini@gmail.com